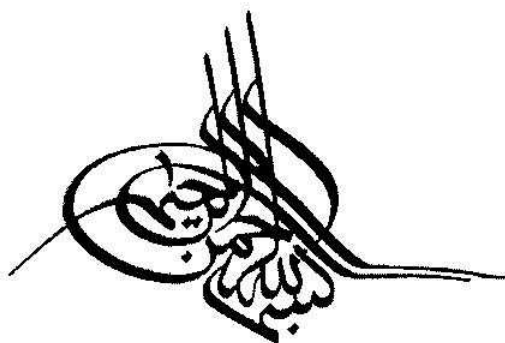

کاربرد و روش‌های دینی در مطالعات اجتماعی؛
مطالعه عملی در زمینه مهاجرت و فلاح تحصیلان دانشگاهی به خارج از کشور

مؤلفان:

رقیه پناهی

دکتر صمد عابدینی - دکتر سیروس فخرایی

انتشارات فرهنگ نور

سرشناسه	پناهی، رقیه، ۱۳۶۳ -
عنوان و نام پدیدآور	کاربرد روش دلفی در مطالعات اجتماعی: مطالعه عملی در زمینه مهاجرت فارغ‌التحصیلان دانشگاهی به خارج از کشور / مولفان رقیه پناهی، صمد عابدینی، سیروس فخرآیی.
مشخصات نشر	تهران: فرهنگ نور، ۱۳۹۱.
مشخصات ظاهری	۲۴۰ ص: جدول، نمودار.
شابک	۹۷۸-۶۰۰-۵۹۲۹-۱۹-۵
موضوع	۱. فرار مغزها -- ایران -- نمونه پژوهی. ۲. فرار مغزها
شناسه افزوده	بدینی، صمد، ۱۳۵۲-
شناسه افزوده	فخرآیی، سیروس، ۱۳۴۰ -
رده بندی کنگره	۳۹۱: ۳۸ / ۸۰۳۸ HD
رده بندی دیویی	۹۰۹۵۵: ۱۱۲
شماره کتابشناسی ملی	۲۷۲۸۶۶۳:

کاربرد روش دلفی در مطالعات اجتماعی:

مطالعه عملی در زمینه مهاجرت فارغ‌التحصیلان دانشگاهی به خارج از کشور

مؤلفین: رقیه پناهی، صمد عابدینی، سیروس فخرآیی

چاپ و صحافی: کهنمونی زاده

لیتوگراف: مهران نگار

چاپ اول: ۱۳۹۶

شمارگان: ۱۰۰۰ نسخه

بهاء: ۱۴۹۰۰ تومان

شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۵۹۲۹-۱۹-۵

صفحه	عنوان
۱۱	پیشگفتار
۱۳	فصل اول: کلیات تحقیق
۱۵	بیان مسئله
۳۳	اهمیت و ضرورت تحقیق
۳۶	انواع مهاجرت و فرار مغزها
۳۷	فرار مغزهای بالفعل
۳۷	فرار مغزهای بالقوه
۳۷	نوع قدیمی ترین نوع فرار مغزها
۳۷	نوع دوم فرار بالقوه مغزها
۳۸	نوع سوم فرار بالقوه مغزها
۳۹	فصل دوم: مفاهیم و مبانی
۳۹	اول: تعریف میانی و مفاهیم
۶۶	دوم: تاریخچه مهاجرت
۶۷	سوم: الگوهای نظری تحقیق
۶۷	پیشینه نظری تحقیق (رویکردهای نظری)
۶۸	نظریه تبادلی هومنز
۶۹	نظریه ساختاربندی گیدنز
۷۱	تنوری نظام نوین جهانی والرشتاین
۷۳	نظریه بازی ها (جان رومر، جان الستر)

۷۵	نظریه مارکسیسم
۷۷	نظریه حوزه عمومی هابرماس
۷۹	نظریه کارکردگرایی ساختاری پارسونز
۸۱	نظریه کارکردگرایی ساختاری مرتون
۸۲	جمع بندی کلی نظریه های ارائه شده
۸۵	پیشینه تجربی تحقیق
۸۵	پیشینه خارجی تحقیق
۸۸	پیشینه داخلی تحقیق
۹۵	فصل سوم: روش تحقیق و تجزیه و تحلیل آمارها
۹۵	روش تحقیق
۹۶	شیوه نمونه گیری
۹۶	جامعه آماری
۹۶	میزان حجم نمونه
۹۷	قلمرو مکانی و زمانی
۹۷	تحلیل عاملی
۹۸	الف) بخش اول: یافته های توصیفی مرحله اول (روش پیمایش)
۹۹	توزیع فراوانی افراد در کل نمونه ۲۱۵ نفری
۹۹	توزیع فراوانی گرایش به مهاجرت اعضای هیأت علمی دانشگاههای تبریز و آزاد
۱۰۰	توزیع فراوانی عوامل دافعه و جاذبه در مرحله اول
۱۰۵	ب) آزمون سؤالات تحقیق

- آزمون سؤال مقایسه تأثیر متغیر هابرمیزان گرایش به مهاجرت ۱۰۶
- آزمون سؤال توزیع فراوانی سن مهاجرت از نظر اعضای هیأت علمی ۱۰۷
- آزمون سؤال متخصصین کدام رشته های بیشترین گرایش به مهاجرت ۱۰۸
- پ) مرحله دوم پرسش نامه (روش دلفی) ۱۰۹
- تحلیل مرحله دوم با استفاده از روش نمره گذاری Weighting ۱۱۶
- ت) تحلیل مرحله سوم ۱۱۷
- جمع بندی نظرات اعضای هیأت علمی دانشگاهها ۱۱۷
- ث) مرحله چهارم ۱۲۷
- ث-۱) قسمت اول رتبه بندی عوامل دافعه و جاذبه (مرحله چهارم) ۱۳۷
- ث-۱-۱. رتبه بندی عوامل دافع ۱۳۷
- ث-۱-۲. رتبه بندی عوامل جاذبه ۱۳۹
- ث-۲) قسمت دوم جمع بندی نظرات اعضای هیأت علمی (مرحله چهارم) ۱۴۱
- ث-۳) قسمت سوم رتبه بندی عوامل دافعه و جاذبه (مرحله چهارم) ۱۴۷
- ث-۳-۱. عوامل دافعه قسمت سوم مرحله چهارم ۱۴۷
- ث-۳-۲. عوامل جاذبه قسمت سوم مرحله چهارم ۱۴۹
- فصل چهارم: بحث و نتیجه گیری ۱۵۳
- ۱- یافته های مربوط به وضعیت جمعیتی افراد مورد مطالعه در ۱۵۶
- ۲- یافته های مربوط به متغیرهای ... در مرحله اول ۱۵۷
- ۱-۲ متغیرهای مستقل (تحلیل عاملی) ۱۵۷
- ۲-۲ مقایسه تأثیر متغیرهای .. (آزمون فریدمن و کالموگورف) ۱۵۷

- ۱-۳ نتایج مربوط به بررسی عوامل مؤثر بر مهاجرت..... ۱۵۸
- ۲-۳ بحث در مورد حذف شدن تعدادی از سؤالات در تحلیل عاملی..... ۱۶۶
- ۴- نتایج مربوط به بررسی عوامل مؤثر بر مهاجرت..... ۱۶۶
- ۵- پیشنهادات و راهکارها..... ۱۷۴
- ۱-۵ پیشنهادات کاربردی..... ۱۷۴
- ۲-۵ پیشنهادات پژوهشی..... ۱۷۵
- ۶- محدودیتها- تحقیق..... ۱۷۵
- ۷- بحث و نتیجه گیری نهایی..... ۱۷۵
- منابع مأخذ..... ۱۸۱
- ضمائم: روش دلفی..... ۱۸۷

هر کشوری دارای سه نوع سرمایه است. یکی نیروی انسانی، دیگر محیط و منابع طبیعی از قبیل زمین و آب، معادن و ذخایر زیرزمینی و سوم محیط انسانی و ساخته شده از قبیل بناها، جاده‌ها، کارخانه‌ها، کالاهای تولید شده قدیم و جدید. تردیدی نیست که ترقی و رشد یک جامعه در گرو هماهنگ کردن و ربط دادن نیروی انسانی ماهر با عوامل طبیعی و مادی است.

پدیده مهاجرت یا فرار مغزها حاصل ناهماهنگی‌ها بین نیروی انسانی و عوامل طبیعی و زیست محیطی است. گاهی عوامل طبیعی چون سیل، زلزله و قحطی و گاهی عوامل انسانی چون جنگ یا انقلاب یا حتی استقلال، موجب جابه‌جایی توده‌ای جمعیت یک کشور شده است و می‌شود. ولی گاهی هم افراد یک جامعه با حساب و کتاب و برای دسترسی به اهداف شخصی و خانوادگی به بازار کار در کشوری بیگانه جذب می‌شوند. اگر کسی در وطن خود احساس امنیت نکند، یا فرصت و آزادی برای کسب و کار نداشته باشد، نه به اجبار بلکه به اختیار راهی کشورهای بیگانه می‌شود. پس از انقلاب ۱۳۵۷ در چند وقت ایران، مهاجرت‌های بزرگ به خارج از کشور صورت گرفته است: در موج اول بسیاری از ایرانیان که بر جان و مال خود می‌ترسیدند (از جمله سیاستمداران قبل از انقلاب که پناهنده شدند و دارای مرفعیتهای مالی خوبی بودند) مهاجرت کردند. موج دوم مهاجرت‌ها پس از درگیری مسلحانه اعضای مجاهدین با طبقه حکومت اسلامی، کشور را ترک کردند (این گروه نسبت به موج اول جوانتر و فقیرتر بودند). موج سوم مهاجرت با حمله عراق به ایران شروع شد و در پی آن تحصیل کرده‌ها و دانشگاهیان و تیزهوشان به صورت دسته جمعی اما به مرور به طور خانوادگی یا فردی به خارج مهاجرت کردند. چندان که برآر آمارهای رسمی ۹۲ درصد از جوانان ایرانی برگزیده در المپیاد جهانی (۹۰ نفر از ۱۲۵ نفر) و درصد فائز به جبهی از دیگر جوانان نخبه کشور (مانند برگزیدگان جشنواره خوارزمی، نفرات برتر کنکور را بنظر دانشگاههای بیگانه شده‌اند) (امین، ۱۳۸۶، ص ۳). در سال ۲۰۰۵ مطالعه‌ای مقایسه‌ای از فرار مغزها از آمارهای کشورهای عضو «سازمان همکاری اقتصادی و توسعه» (ایالات متحده و هم پیمانان او) نشان داد که در دهه‌های اخیر ایران در فرار مغزها در قاره آسیا رتبه اول را داشته است؛ و پس از ایران به ترتیب کشورهای کره، فیلیپین و تایوان مقام دوم تا چهارم را داشته‌اند. همچنین برابر آمار رسمی، در میان شصت و یک کشور در حال توسعه جهان، ایران از نظر فرار مغزها مقام اول را داشته است (همان، ۱).

این کتاب پیش روی شما کار تحقیقی برای پایان نامه کارشناسی ارشد بود. - با راهنمایی استاد دکتر صمد عابدینی و با مشاوره ای استاد دکتر سیروس فخرآبی - که در سال ۱۳۸۸ در دو دانشگاه تبریز و آزاد اسلامی واحد تبریز انجام گرفت. در این تحقیق ما به شناسایی عوامل مؤثر بر مهاجرت

فارغ التحصیلان دانشگاهی به خارج از کشور از دیدگاه اعضای هیأت علمی -این دو دانشگاه- پرداختیم. لازم می دانم در آخر از همه کسانی که به نوعی در این پایان نامه مشارکت داشتند، تشکر و قدردانی کنم. از اساتید و اعضای هیأت علمی دانشگاه آزاد اسلامی واحد تبریز و دانشگاه تبریز؛ که به پرسشنامه ها با صبر و حوصله پاسخ دادند- بویژه از اساتیدی که در هر چهار مرحله مشارکت داشته و با من همراهی کردند- تشکر و قدردانی می کنم. لازم می دانم از استادانم آقایان دکتر صمد عابدینی و دکتر سیروس فخرآبی؛ همچنین از خانواده ام برای همراهی و تشویق هایشان - به دلیل مشکلاتی که در اجرای پرسشنامه ها و تدوین پایان نامه با آن مواجه شدم-؛ تشکر و قدردانی می کنم. امید است که اهل فن و صاحب نظران با راهنمایی هایشان نگارنده را در رفع کاستی های کتاب راهنمایی بفرمایند.

رقیه پناهی

شهریور ۱۳۹۰

www.ketab.ir